

แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กระทรวงพลังงาน

คำนำ

ตามที่กระทรวงพลังงาน มีนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ความสำคัญกับการมีคุณธรรมจริยธรรม และป้องกันการทุจริต ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรม จึงได้มีการจัดทำเอกสารแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อใช้เผยแพร่องค์ความรู้และเป็นแนวทางให้บุคลากรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรกระทำ ไม่ควรกระทำ เพื่อให้บุคลากรยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและร่วมกันสร้างจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กระทรวงพลังงาน

สารบัญ

- ๐๑ ระบบกฎหมายด้านจริยธรรม
- ๐๔ จริยธรรมสำหรับบุคลากรกระทรวงพลังงาน
- ๑๕ กรอบแนวทางปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ
- ๒๗ “จริยธรรม” “วินัย” และ “ความผิดอาญา”

ระบบกฎหมาย ด้านจริยธรรม

“จริยธรรม” (Ethics) มาจากคำว่า จริย + ธรรม ซึ่งคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควร ประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายประการ เช่น คุณความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น “จริยธรรม” จึงมีความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” หรือ “แนวทางของการประพฤติ”

ดังนั้นโดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่า จริยธรรมคนทั่วไปมักจะพิจารณา อยู่ในกรอบความคิดเกี่ยวกับศาสนา เพราะคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้าง ระบบจริยธรรมให้สังคม

จริยธรรมจึงเป็นเรื่องของความรู้สึก ผิดชอบชั่วดีภายในจิตใจของแต่ละบุคคล และหากมีการฝ่าฝืนจะไม่มีโทษบังคับที่ชัดเจน ซึ่งจุดนี้เองทำให้ จริยธรรมมีความแตกต่างจาก กฎหมาย เพราะกฎหมายเป็น ข้อบังคับที่เป็นรูปธรรมและผู้ฝ่าฝืน จะได้รับโทษที่มีสภาพบังคับที่เป็น กิจจะลักษณะ

อย่างไรก็ตามด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีความเจริญก้าวหน้าด้านวัตถุและเทคโนโลยีมากขึ้น แต่ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในจิตใจมนุษย์ได้ลดน้อยถอยลง จริยธรรมได้ถูกรื้อรฉีกให้นำมาบังคับเพื่อเป็นกรอบความประพฤติของคนในสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงมีการยกระดับนำเอา “จริยธรรม” มาบัญญัติไว้ใน “กฎหมาย” โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดรูปแบบและโครงสร้างในการปกครองประเทศ และมีสถานะเป็นกฎหมายสูงสุดที่กฎหมายใดจะขัดหรือแย้งไม่ได้ ได้เห็นความสำคัญในการนำ “จริยธรรม” มาใช้ในหน่วยงานของรัฐ จึงได้บัญญัติแนวนโยบายแห่งรัฐไว้ในมาตรา ๗๖ วรรคสามว่ารัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยพระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเรียกว่า “มาตรฐานทางจริยธรรม”

พระราชบัญญัติ
มาตรฐานทางจริยธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในฝ่ายบริหาร แต่ไม่หมายความรวมถึง หน่วยงานธุรการของรัฐสภา องค์การอิสระ ศาล และ องค์การอัยการ

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดการรักษา จริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทาง จริยธรรม (ก.ม.จ.) มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะ ให้คำปรึกษา กำหนดแนวทาง มาตรการในการขับเคลื่อน กำกับติดตาม ประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงการออกระเบียบ กำหนดกระบวนการรักษาจริยธรรม และให้คำแนะนำแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องด้วย

โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ถือเป็นกฎหมาย แม่บท ซึ่งต่อมาคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมได้ออกระเบียบ คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวล จริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล ซึ่งใน กรณีของกระทรวงพลังงาน คือ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จัดทำ ประมวลจริยธรรมให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม

“ประมวลจริยธรรม” กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ ความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว

“ประมวลจริยธรรม” จัดทำขึ้นโดย “องค์กรกลางบริหารงานบุคคล” เช่น คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เป็นต้น เพื่อใช้บังคับในหน่วยงานของตน โดยต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานทางจริยธรรม”

“ข้อกำหนดจริยธรรม” เป็นข้อกำหนดที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐในกรณี que เห็นสมควรจัดทำขึ้นเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมเพื่อใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมให้เหมาะสมแก่ภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วยก็ได้

ระบบกฎหมายด้านจริยธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

กำหนดหลักการไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๗๖ วรรคสาม

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม

พ.ศ. ๒๕๖๒

กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ข้อ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

องค์กรกลางบริหารงานบุคคล

ซึ่งสำหรับข้าราชการพลเรือน

คือ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เป็นผู้จัดทำประมวลจริยธรรมโดยต้องสอดคล้อง

และมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรม ๗ ข้อ

ข้อกำหนดจริยธรรม

ไม่ได้บังคับให้จัดทำแต่ “หน่วยงานของรัฐ” อาจพิจารณาจัดทำ “ข้อกำหนดจริยธรรม” เพื่อใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมให้เหมาะสมแก่ภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เดิม
“จริยธรรม” ซึ่งมีลักษณะเป็น
นามธรรมที่เกิดจากความรู้สึก
ผิดชอบชั่วดีภายในจิตใจของ
บุคคลนั้นๆ ว่าควรประพฤติ
ปฏิบัติตนอย่างไร ได้ถูกยก
ระดับนำมาบัญญัติให้เป็น
กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์
อักษรเพื่อเรียกร้องบังคับให้
เจ้าหน้าที่รัฐได้นำมาเป็นกรอบ
ความประพฤติที่ชัดเจนเป็น
รูปธรรม

จริยธรรมสำหรับบุคลากร กระทรวงพลังงาน

- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนซึ่งเป็นองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคล ได้ประกาศใช้ “ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน” จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนและรักษาคุณงามความดีที่ข้าราชการต้องยึดถือในการปฏิบัติงาน โดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนมีความสอดคล้องกับ “มาตรฐานทางจริยธรรม” ตาม พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกำหนดให้ข้าราชการพลเรือน รวมไปถึงพนักงานราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่น พึงปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรม ดังต่อไปนี้

ประมวลจริยธรรม

ข้าราชการพลเรือน ๗ ข้อ

เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนและ
รักษาคุณงามความดี

- ๑ ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ
- ๒ ซื่อสัตย์สุจริต
- ๓ กล้าตัดสินใจและยืนหยัด
ทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- ๔ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม
มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- ๕ มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ
และคุณภาพของงาน
- ๖ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
เที่ยงธรรม ปราศจากอคติ
- ๗ ดำรงตนเป็นแบบอย่าง
ด้วยการเป็นข้าราชการที่ดี
และรักษาภาพลักษณ์ของ
ทางราชการ

- ๑** ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ
- ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการแสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเกิดคุณรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
-
- ๒** ซื่อสัตย์สุจริต
- ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพร้อมรับการตรวจสอบและรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี โดยคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
-
- ๓** กล้าตัดสินใจและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้าเปิดเผยหรือรายงานการทุจริตประพฤตินิชอบต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง

๔

คิดถึงประโยชน์
ส่วนรวมมากกว่า
ประโยชน์ส่วนตัว

ไม่มีผลประโยชน์กับชื้อน เสียสละ มีจิตสาธารณะ สามารถ
แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่กระทำการ
อันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
และประโยชน์ส่วนรวม และไม่ประกอบกิจการหรือเข้าไป
เกี่ยวข้องกัผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่
ของตน

๕

มุ่งผลสัมฤทธิ์
ประสิทธิภาพ
และคุณภาพ
ของงาน

ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วทันต่อเวลาและสถานการณ์
คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร
ของรัฐ รักษามาตรฐานการทำงานที่ดี พัฒนาตนเอง
อย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เชื่อมั่นใน
ระบบการทำงานเป็นทีม ให้บริการแก่ประชาชนด้วย
ความเต็มใจ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

๖

ปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความ
เที่ยงธรรม
ปราศจากอคติ

ไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึก หรือความสัมพันธ์
ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ
ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจ
สังคม และต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมือง
โดยไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการให้
คุณให้โทษแก่นักการเมืองและพรรคการเมือง

๗

ดำรงตนเป็น
แบบอย่าง
ด้วยการเป็น
ข้าราชการที่ดี
และรักษา
ภาพลักษณ์ของ
ทางราชการ

พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ปฏิบัติ
ต่อประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อ้างหรือ
ใช้อำนาจโดยปราศจากเหตุผล ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย
โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนามาปรับใช้ และ
ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเคารพกฎหมายและมีวินัย

**ประมวลจริยธรรม ๗ ข้อ
เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตน
และรักษาคุณงามความดี**

สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม
ตามที่กฎหมายกำหนดไว้
และเป็นรากฐานของวินัยเจ้าหน้าที่รัฐ

กรอบแนวทางปฏิบัติ ที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้มีหนังสือที่ นร ๑๐๑๙/ว๙ แจ้งแนวทางการปฏิบัติตนสำหรับข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนซึ่งรวมถึงกระทรวงพลังงานด้วย เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ สอดคล้องกับ “มาตรฐานทางจริยธรรม” และ “ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน” ดังนี้

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ

พฤติกรรมที่ ควรกระทำ

จงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีความ
ภูมิใจในความเป็นไทย รักษา
ผลประโยชน์ของชาติ และรักษา
ความลับเกี่ยวกับความมั่นคง
ของชาติ

มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้
เจริญก้าวหน้า

นำหลักธรรมตามศาสนาที่ตน
เคารพนับถือมาประกอบ
การปฏิบัติหน้าที่

ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติ
ศาสนกิจสืบทอดและทำนุบำรุง
ศาสนาให้มีความเจริญยั่งยืน

แสดงออกถึงความเคารพ
เทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบัน
พระมหากษัตริย์

สนับสนุนและมีส่วนร่วมกับ
กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติใน
โอกาสต่างๆ

แสดงออกถึงความเชื่อมั่นและ
สนับสนุนการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

พฤติกรรมที่ ไม่ควรกระทำ

ไม่แสดงออกในลักษณะที่สื่อไปใน
ทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็น
ไทยอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อม
เสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ
ชาติ

ไม่ควรกระทำการอันอาจมีลักษณะ
เป็นการกระทบกระเทือนต่อความ
มั่นคงของชาติ

ไม่แสดงกิริยาวาจาหรืออาการ
ในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อยค่า
ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

ไม่ขัดขวางการทำนุบำรุง
ศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจ
ทั้งปวง

ไม่แสดงออกด้วยกิริยาอาการ
หรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้
เกียรติหรือไม่จงรักภักดีต่อ
สถาบันพระมหากษัตริย์

พฤติกรรมที่ เป็นการฝ่าฝืน

ไม่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
ที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ

ไม่รักษาความลับของราชการที่
เกี่ยวกับความมั่นคง

๒. ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

พฤติกรรมที่ควรกระทำ	พฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ	พฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืน
ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใส ตรวจสอบได้	ไม่แสดงถึงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	การนำราชการไปใช้ส่วนตัว
รับประโยชน์จากการปฏิบัติราชการเฉพาะที่ทางราชการจัดให้ตามกฎหมายและระเบียบ	ไม่กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	เบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบ
มีจิตสำนึกที่ดีและตระหนัก ในหน้าที่ของผู้จัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ	ไม่หาทางปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงงอน ในการปฏิบัติหน้าที่ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ	เบิกจ่ายเงินโครงการจัดฝึกอบรม โดยที่ไม่มีการจัดอบรมจริง
ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของบุคคล	ไม่ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปิดรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่น เมื่อเกิดความบกพร่องหรือความผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น	เรียกรับสินบน
รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น	ไม่หาทางปฏิเสธการตรวจสอบของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ	รับของขวัญหรือสิทธิพิเศษบางอย่างจากผู้ประกอบการ
ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม	ไม่อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการ	เป็นเจ้าหน้าที่การเงิน รับเงินจากการปฏิบัติหน้าที่ แต่นำเงินดังกล่าวไปใช้ส่วนตัว

๓. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม

พฤติกรรมที่ ควรกระทำ

ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา
ที่ชอบด้วยกฎหมายและกล้าคัดค้าน
หรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูกต้องหรือ
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พฤติกรรมที่ ไม่ควรกระทำ

ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่
หรืออิทธิพลใดๆ ในการชักจูง
ให้กระทำความผิดหรือกระทำ
ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ชอบธรรม

พฤติกรรมที่ เป็นการฝ่าฝืน

รู้ว่าผู้บังคับบัญชาทุจริต
แต่ไม่แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณี
ที่พบเห็นการกระทำผิดหรือ
การกระทำที่อาจก่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ทางราชการ

ไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียง
ผลงานหรือเพียงเพื่อให้งาน
เสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ
หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

เป็นพนักงานขับรถยนต์ของ
หน่วยงาน ทำตามคำสั่ง
ผู้บังคับบัญชาที่ให้ขับรถรับส่ง
เป็นการส่วนตัว

ยืนหยัดในการปฏิบัติงานในหน้าที่
ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ
ด้วยความกล้าหาญ

ไม่ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉย
ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน
หรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน

เปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นหรือ
รายงานการทุจริตประพฤตินิชอบ
ต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่
รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย

ไม่ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูล
ข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนและ
ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

ให้ความช่วยเหลือประชาชน
ที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติ
ที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า

๕. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

พฤติกรรมที่ ควรกระทำ	พฤติกรรมที่ ไม่ควรกระทำ	พฤติกรรมที่ เป็นการฝ่าฝืน
ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดถือ ประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนบุคคล	**	เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตรวจ และอนุมัติแบบแปลน รับจ้าง บริษัทเอกชนเขียนแบบแปลน ซึ่งอยู่ในอำนาจตรวจและอนุมัติ ของตน
มีความมุ่งมั่นเสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	**	เป็นหุ้นส่วนบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ยื่นซองเสนอราคา งานจัดซื้อจัดจ้าง ในหน่วยงานราชการที่ตนสังกัด
สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจาก หน้าที่การงาน	**	
มีจิตอาสาโดยอุทิศตนกระทำการ อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	**	

หมายเหตุ: ** ตามหนังสือที่ นร ๑๐๑๙/๖๙ ไม่ได้ระบุพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

พฤติกรรมที่ ควรกระทำ

ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ
มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผล
ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
อย่างแท้จริง

พฤติกรรมที่ ไม่ควรกระทำ

**

พฤติกรรมที่ เป็นการฝ่าฝืน

ผู้บังคับบัญชาไม่ตรวจสอบ
ควบคุมการปฏิบัติงานของ
ผู้ใต้บังคับบัญชา

ใช้ทรัพยากรและงบประมาณของ
ทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า
รวมทั้งปฏิบัติงานให้ทันต่อเวลาและ
สถานการณ์

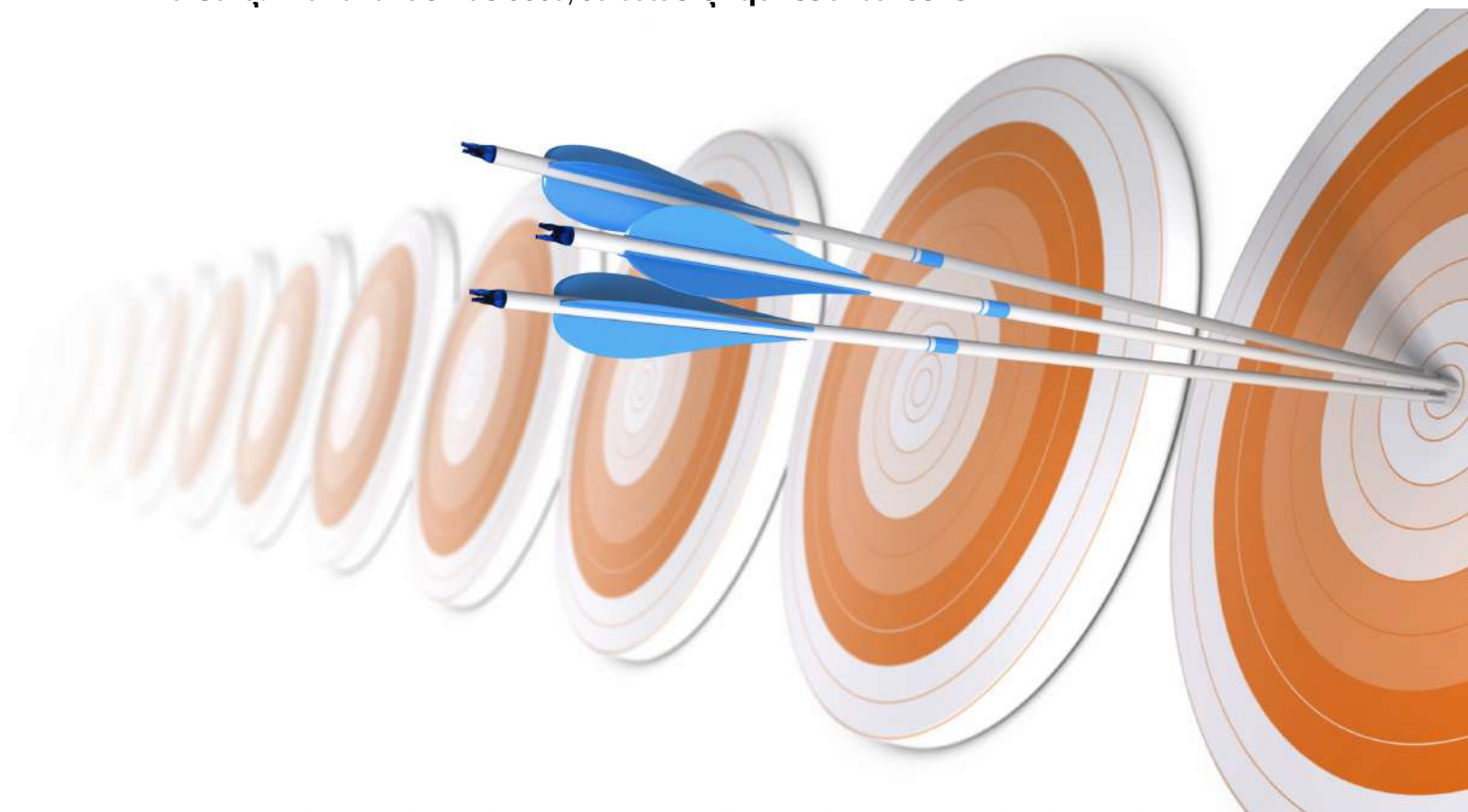
**

ใช้เวลางานท่องเว็บไซต์ต่างๆ
ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัว

จัดซื้อจัดจ้างเกินความจำเป็น
ของหน่วยงาน

เสนอหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา
ล่าช้า

หมายเหตุ: ** ตามหนังสือที่ นร ๑๐๑๔/ว๔ ไม่ได้ระบุพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ

๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

พฤติกรรมที่ควรกระทำ

ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วเต็มใจปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติ

มุ่งพัฒนาและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดีโดยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมและเชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม

รับฟังความคิดเห็นพร้อมที่จะตอบชี้แจงและอธิบายเหตุผลให้แก่ประชาชน ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและเที่ยงธรรม

ปฏิบัติหน้าที่โดยละเว้นจากการใช้อคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง มาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

วางตัวเป็นกลางทางการเมือง

พฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ

ไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อทางการเมือง

ไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก หรือเลือกปฏิบัติต่อนักการเมืองหรือพรรคการเมือง

พฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืน

ลัดคิวให้แก่บุคคลในครอบครัวที่มาใช้บริการหน่วยงานราชการที่ตนสังกัดอยู่

ให้พรรคการเมืองใช้สถานที่ราชการเป็นที่หาเสียง

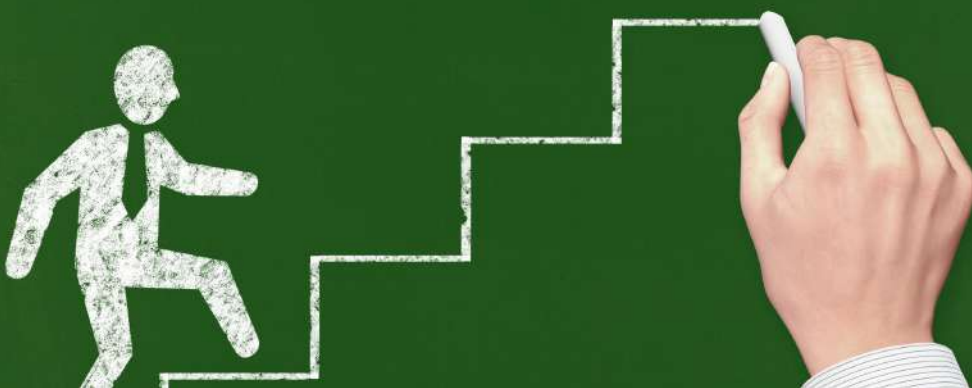
ประเมินเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว ทั้งที่ไม่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์

๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

พฤติกรรมที่ควรกระทำ	พฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ	พฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืน
ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดีโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนาและจรรยาวิชาชีพมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่	ไม่พุ่มพวยหรือไม่ดำรงตนเกินฐานะานุรูปแห่งตน	ดื่มสุราในเวลาราชการ
ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เคารพต่อกฎหมาย มีวินัย และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม	ไม่ประพฤติหรือกระทำการใดๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีและภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ	เรียขอรับเงินบริจาคนั้นที่ประชาชนไม่เต็มใจ
ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายประหยัด	ไม่แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ	พกพาอาวุธปืนมาสถานที่ทำงานโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย
เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติตามความเหมาะสม		

Role Model

อนึ่งดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า เดิม “จริยธรรม” ไม่มีสภาพบังคับเป็น “กฎหมาย” เมื่อกฎหมายได้บัญญัติรองรับจริยธรรมในทางเนื้อหาแล้ว จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีกลไกการนำจริยธรรมไปบังคับใช้อย่างเป็นกิจจะลักษณะเพื่อให้มีผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติด้วย ดังนั้นกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ และข้อกำหนดคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม จึงได้กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ และหัวหน้าส่วนราชการไว้หลายประการเพื่อให้จริยธรรมที่กฎหมายได้รองรับไว้แล้วนั้นมีสภาพบังคับที่เป็นรูปธรรม กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

- กำหนดให้มีผู้บริหารที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐประจำหน่วยงาน
- กำหนดกรอบอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงาน และงบประมาณเพื่อการดำเนินงานด้านจริยธรรมที่เหมาะสม
- ต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม
- ให้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล ให้มีผลต่อการพิจารณาให้คุณให้โทษ เช่น การประเมินผลปฏิบัติราชการ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อน การโอน การย้าย หรือการให้ออกจากราชการ
- ต้องกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหรือข้อกำหนดจริยธรรม หากมีกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามแต่ไม่ได้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือเป็นความผิดอาญา ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐว่ากล่าวตักเตือน สั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา หรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้น
- หัวหน้าส่วนราชการสามารถเสนอให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมของส่วนราชการนั้นๆ ได้
- ให้มีกลุ่มงานเพื่อดำเนินการตามกระบวนการรักษาจริยธรรม เช่น กำกับดูแล กำหนดนโยบายเกี่ยวกับจริยธรรม รวมไปถึงการส่งเสริมสนับสนุน
- ให้มีการประกาศประมวลจริยธรรมให้เจ้าหน้าที่รับทราบและถือปฏิบัติ และให้สาธารณชนรับทราบและมีส่วนร่วมในการสอดส่อง

หน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรหน่วยงานของรัฐ

หน่วยงาน

- มีผู้บริหาร/กลุ่มงานที่รับผิดชอบด้านจริยธรรม
- มีอัตรากำลังและงบประมาณด้านจริยธรรม
- จัดทำรายงานประจำปี
- กำหนดหลักเกณฑ์การนำจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

หัวหน้าหน่วยงาน

- กำกับดูแลบุคลากรให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม
- มีอำนาจว่ากล่าวตักเตือน หรือสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนได้รับการพัฒนา
- ต้องนำไปพิจารณาให้คุณให้โทษ เช่น การประเมินผลปฏิบัติราชการ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อน การโอน การย้าย หรือการให้ออกจากราชการ

บุคลากร

- ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่กำหนดหลักเกณฑ์ความประพฤติไว้ ๗ ข้อ
- ถ้าฝ่าฝืนจริยธรรมจะส่งผลต่อการประเมินผลปฏิบัติราชการ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อน การโอน การย้าย หรือการให้ออกจากราชการ

จริยธรรม

ได้รับการบัญญัติไว้ในกฎหมาย
และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานไว้
เพื่อให้จริยธรรมที่กฎหมายได้รองรับไว้แล้วนั้น
มีสภาพบังคับที่เป็นรูปธรรม

จริยธรรม วินัย และ ความผิดอาญา

กรอบความประพฤติของข้าราชการพลเรือน (รวมถึงพนักงานราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่น) ไม่ได้มีเฉพาะ “จริยธรรม” ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นเท่านั้น แต่ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้กำหนดกรอบความประพฤติของข้าราชการพลเรือนไว้อีก คือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติเกี่ยวกับ “วินัย” ของข้าราชการ และประมวลกฎหมายอาญา ก็ได้บัญญัติความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้โดยเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันทั้ง “จริยธรรม” “วินัย” และ “ความผิดอาญา” แล้วพบว่าจริยธรรมจะกำหนดกรอบความประพฤติไว้กว้างที่สุด ตามมาด้วยวินัย และความผิดอาญาตามลำดับ ส่วนสภาพบังคับหรือโทษที่ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับนั้น การฝ่าฝืนจริยธรรมจะได้รับโทษเบาที่สุด ส่วนการฝ่าฝืนวินัยและความผิดอาญาจะได้รับโทษหนักขึ้นตามลำดับ

ฝ่าฝืนจริยธรรมแต่ละครั้ง อาจพลาดพลังพบความรับผิดชอบหลายด้าน

	จริยธรรม	วินัย	อาญา
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการ พลเรือน	พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑	ประมวลกฎหมายอาญา
การกำหนดขอบเขต ความประพฤติ	กว้างมาก เช่น ชื่อสัตย์สุจริต	กว้าง เช่น ต้องปฏิบัติ หน้าที่ให้เป็นไปตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล และ ระเบียบแบบแผนของ ทางราชการ	แคบ เช่น ปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยทุจริต
โทษที่ได้รับ จากการฝ่าฝืน	<ul style="list-style-type: none"> • ว่ากล่าวตักเตือน • สั่งให้ได้รับการพัฒนา • นำไปใช้ในกระบวนการ บริหารงานบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> • ภาคทัณฑ์ • ตัดเงินเดือน • ลดเงินเดือน • ปลดออก • ไล่ออก 	จำคุกและ/หรือปรับ

ตารางเปรียบเทียบระหว่าง จริยธรรม วินัย และอาญา

จริยธรรม (ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน)	วินัย (พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)	อาญา (ประมวลกฎหมายอาญา)
(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของ ประเทศ	ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ	
(๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่	<ul style="list-style-type: none">ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรมต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และ ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ของทางราชการต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ ราชการของตนหาประโยชน์ ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อ ให้เกิดความเสียหายอย่าง ร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่ราชการโดยทุจริต	<p>มาตรา ๑๕๗ ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p>

ตารางเปรียบเทียบระหว่าง จริยธรรม วินัย และอาญา

จริยธรรม (ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน)	วินัย (พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)	อาญา (ประมวลกฎหมายอาญา)
<p>(๓) กล่าวตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการโดยไม่ขัดชั้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม 	<p>ไม่มีความผิดอาญาในส่วนที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ</p>
<p>(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีจิตสาธารณะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ต้องไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน 	<p>ไม่มีความผิดอาญาในส่วนที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ</p>

ตารางเปรียบเทียบระหว่าง จริยธรรม วินัย และอาญา

จริยธรรม (ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน)	วินัย (พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)	อาญา (ประมวลกฎหมายอาญา)
--	--	----------------------------

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

- ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่และรักษาประโยชน์ของทางราชการ
- ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ เกี่ยวกับหน้าที่ของตน

ไม่มีความผิดอาญาในส่วนที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

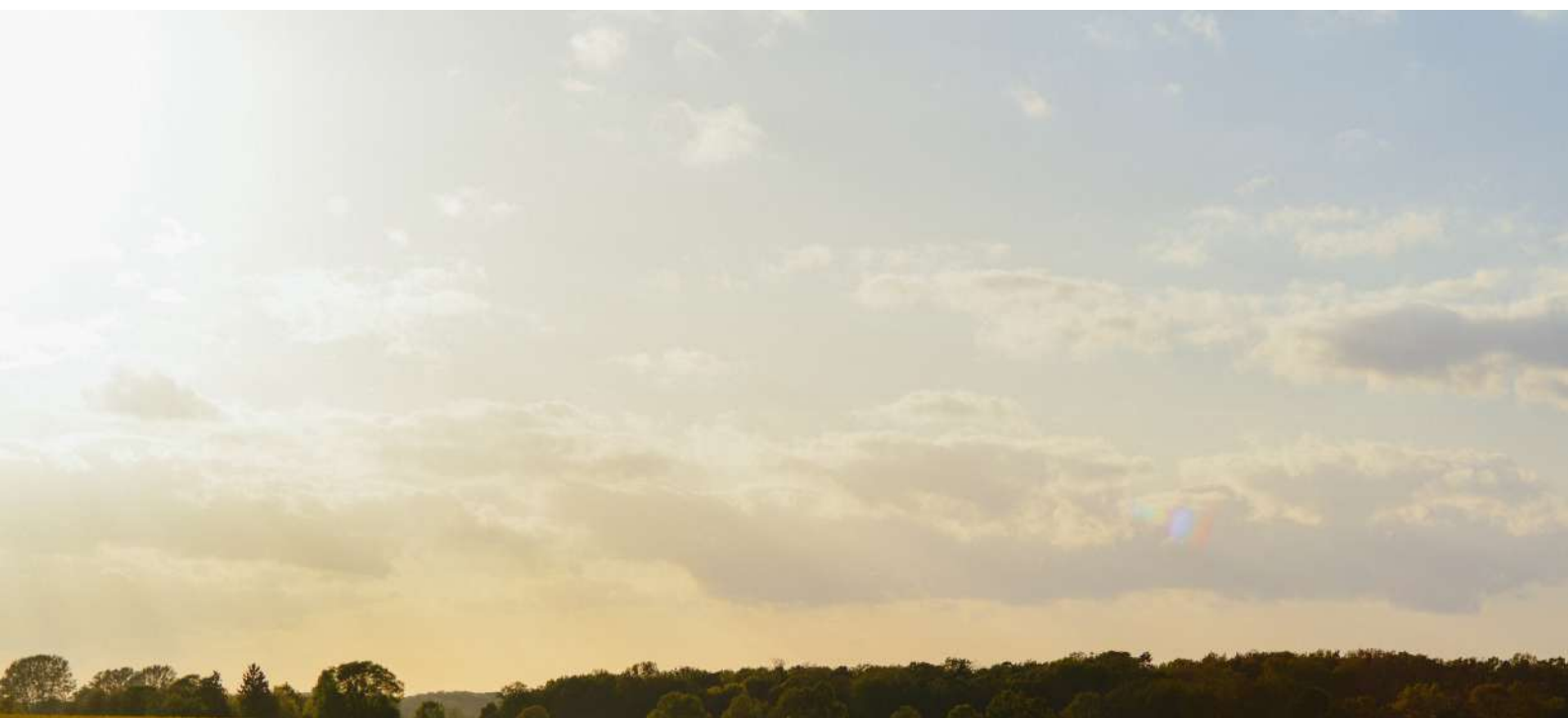
- ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติภารกิจอันที่เกี่ยวข้องกับประชาชน จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย

ไม่มีความผิดอาญาในส่วนที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ตารางเปรียบเทียบระหว่าง จริยธรรม วินัย และอาญา

จริยธรรม (ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน)	วินัย (พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)	อาญา (ประมวลกฎหมายอาญา)
<p>(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ ระหว่างข้าราชการด้วยกัน และผู้ร่วมปฏิบัติราชการ • ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย • ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ • ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ • กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง 	<p>ไม่มีความผิดอาญาในส่วนที่เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ</p>

Case study

๑. การนำราชการไปใช้ส่วนตัว เช่น ใช้รถยนต์ไป-กลับที่พักเป็นประจำ ด้วยระยะทางสั้นๆ หรือใช้รถยนต์ไปในสถานที่อื่นๆ เช่น ไปรับประทานอาหารกลางวัน หรือไปทำธุระส่วนตัว

- ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ (๒) เรื่องซื่อสัตย์สุจริต
- มีความผิดวินัยฐานอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการหาผลประโยชน์ หรือปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต แล้วแต่กรณี
- มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

- การใช้ราชการต้องใช้ในการกิจของราชการเท่าที่จำเป็น โดยต้องดำเนินการขอใช้รถ และขออนุญาตตามระเบียบ
- หากมีการนำราชการไปใช้ส่วนตัว เช่น การใช้ไป-กลับที่พักด้วยระยะทางสั้นๆ หรือไปในสถานที่อื่นๆ เช่น ไปรับประทานอาหารกลางวัน หรือไปทำธุระส่วนตัว ผู้นั้นมีความผิด โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และผู้อนุมัติเบิกจ่ายค่าน้ำมัน ก็จะถูกดำเนินการทางวินัยด้วย รวมทั้งถูกเรียกเงินค่าน้ำมันทั้งหมดคืนให้แก่ราชการ

Case study

๒. การเบิกจ่ายเงินโครงการจัดฝึกอบรมโดยที่ไม่มีกรอบจริง

- ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ (๒) เรื่องซื่อสัตย์สุจริต
- มีความผิดวินัยร้ายแรงฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต
- มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

- การเบิกจ่ายใดๆ ของราชการต้องตรงตามความเป็นจริง
- การเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีการจัดโครงการจริง การลงนามตรวจรับพัสดุทั้งที่งานยังไม่แล้วเสร็จ ถือเป็นความผิดทางวินัย
- หากมีการเบิกจ่ายเงินออกไปแล้วถือเป็นการทุจริต มีความผิดทางอาญา

Case study

๓. เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตรวจและอนุมัติแบบแปลน รับจ้างบริษัทเอกชนเขียนแบบแปลนซึ่งอยู่ในอำนาจตรวจและอนุมัติของตน

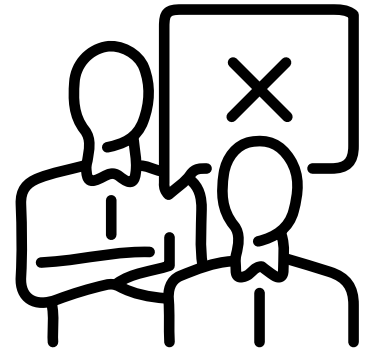
- ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ (๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เสียสละ มีจิตสำนึกสามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และไม่ประกอบกิจการหรือเข้าไปเกี่ยวข้องข้องกับผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน
- มีความผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรม หรือต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท แล้วแต่กรณี
- ในกรณีดังกล่าวอาจจะยังไม่มี ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะเป็นเพียงการมีผลประโยชน์ทับซ้อนยังไม่ถึงขั้นทุจริต

- **ผลประโยชน์ทับซ้อน** คือ ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องเป็นหลัก ซึ่งถือเป็น **ความผิดเชิงจริยธรรม และเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต**
- ส่วนการทุจริตต้องปรากฏว่ามีการแสวงหาผลประโยชน์ที่ **มิควรได้** โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ทับซ้อนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงอาจยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

**ผิดจริยธรรมแต่ละครั้ง
อาจพลาดพลัง
พบความรับผิดชอบหลายด้าน
ทั้งทางจริยธรรม วินัย
และ/หรืออาญา**

ศึกษา เข้าใจ ไม่ประมาท
ไม่เสี่ยงทุจริต
ไม่เสี่ยงผิดคุณธรรมจริยธรรม

กล่าวโดยสรุปได้ว่าจริยธรรมได้ถูกกำหนดไว้ในโครงสร้างของการปกครองประเทศโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีการบัญญัติรองรับไว้ในกฎหมายต่อเนื่องกันมาไม่ขาดสายซึ่งส่งผลให้ **“จริยธรรม”** มีสถานะเป็น **“กฎหมาย”** ที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยในส่วนของข้าราชการพลเรือนรวมถึงพนักงานราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่นในสังกัดกระทรวงพลังงานนั้น ต้องยึดถือปฏิบัติตาม **“ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน”** โดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ หากมีการฝ่าฝืนหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจว่ากล่าว ตักเตือน สั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา และมีอำนาจนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลให้มีผลต่อการพิจารณาให้คุณให้โทษ เช่น การประเมินผลปฏิบัติราชการ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อน การโอน การย้าย หรือการให้ออกจากราชการ

อนึ่ง หากการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมในครั้งนั้นๆ ไปตรงกับองค์ประกอบของความผิดทางวินัย และ/หรือความผิดอาญา ผู้กระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมดังกล่าวก็จะมี ความรับผิดทางวินัย และ/หรือทางอาญาตามมาอีกด้วย และถ้าเป็นเหตุให้หน่วยงานได้รับความเสียหาย ผู้ฝ่าฝืนก็ต้องชดใช้เงินค่าเสียหายให้แก่หน่วยงาน ซึ่งในทางกฎหมายเรียกว่าเป็นความรับผิดทางละเมิด หรือทางแพ่งนั่นเอง

บรรณานุกรม

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐.
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑.
- พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒.
- ระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรมและกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓.
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔.
- ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม : กสทไคและการบินอู่ค้บใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔.
- สำนักรงาน ก.พ., “หนังสือที่ นร ๑๐๑๙/ว๙ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน.” ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔.

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงพลังงาน

